

פרדס השבוע

הרב דוד שושנה שליט"א

פרשת לך לך
יב חשון תשפ"א

מפני הרעב עון אשר חטא כי האלקים ברעב
יפדנו ממות ועל המעשה הזה נגזר על זרעו
הגלות בארץ מצרים ביד פרעה במקום המשפט שמה הרשע והחטא:

כדי להבין התנהגותו של אברהם אבינו, למה ירד במצרים ולמה אמר "למען
ייטב לי בעבורך", נביא דברי האלשיך:

ויהי רעב כו'. הנה ראוי לשים לב. האם אחר כל ההבטחות שהובטח על לכתו
לארץ ואעשך כו'. לא שת לבו יפרנסהו יתברך בארץ כ"א מיד שראה רעב בארץ
ירד מצרימה כי הלא לא נתרוקנה ארץ ישראל ואשר זן את הנותרים עריצי גוים
האם לא יזון את אברם בארץ ואיה הבטחון אשר בטח בה? והנה הרמב"ן ז"ל
כתב כי על עון זה גלו בניו מצרימה.

אך רז"ל (ב"ר פ"ח) לזכות חשבוהו על אברם ומנו זה בכלל י' נסיונות. עוד קושי
שנית ורבה היא אלי. היתכן גבר כאברהם יעץ תחבולה לאבד נפשו חלילה
להניח את שרה הגדולה ממנו בנבואות יבואו אליה גוים ויחללוהו והיא בעולת
בעל והיא משבע מצות בני נח ומה גם מי שקיים אפי' ערובי תבשילין ומר ממות
באמור אליה אמרי נא וכו' למען ייטב לי בעבורך כו' שמורה באצבע כי טובים לו
דודי אתנניה והיא את ערלים תשכב. ומי ישמע כדבר הזה ולא תצלנה אוניו ואף
גם זה חשבו הרמב"ן לאברהם לו עון. אך גם זאת מנו רז"ל בכלל הנסיונות. וגם
אמרו שבחים עליו שהבטיחו ה' כמה הבטחות ואדרבה בהגיעו שם מיד ויהי רעב
כו' והוצרך לבא מצרימה ולא הרהר. ועוד למה בחר במצרים מבשאר מקומות
והן אמת כי לזה אפשר לומר שהוא סמוך אל אומר בסוף הקודם הלך ונסוע הגנבה
היא דרומה של א"י וע"כ כאשר ויהי רעב בארץ וירד מצרימה כי היא גם היא דרך
נגב הארץ. עוד ראוי להעיר כי כאשר הקריב לבא מצרימה ומה גם לז"ל (ב"ר
ח, מ) כי ראה אותם שחורים אז גדל לפניו בערכם יופי שרה וחש פן תבער במ אש
יצרם ומה גם כי שטופי זמה המה שע"כ אמר הנה נא ידעתי כו' למה לא שב מדרכו
אל ארץ אחרת. ועוד אומר והיה כי יראו כו' כי כל מלת והיה היא שמחה ואדרבה
קינה מיבעי ליה. ועוד אומר אמרי נא כו'. והלא אדרבה היא עת לשתוק והם יהיו
נדונים בקרבם עד תתקרב דעתם. ואולי טוב היה לומר אישי הוא. כי לא ימנע או
שומרים מצות בני נח או לאו. אם שומרים לבלתי בא אל בעולת בעל. הלא גם כן
ישמרו מלשפוך דם. ומי הגיד לו שימהרו לשפוך דם. ועוד באומרו ויהי כבא אברם
כו' כי פסוק זה אין לו גזרה אלא למה שראו אותה אחרי כן שרי פרעה שאינה
המצרים הנאמרים בפסוק הקודם.

והנה אין ספק כי אל אלקים ה' חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח ומתקן
מראשית אחרית והוא כי הנה גלוי היה לפניו ית' שעתידין ישראל לגלות
מצרימה ואחרי כן לארבע גליות והנה במקומות אשר ידחו שמה היה אפשר אבוד
יאבדון מהר בין בגלות מצרים בין בגלות אחרים התעתדו ליאבד במצרים כנודע
באמרם ז"ל על פסוק ויבא מלאך וילך מאחריהם וכו' שהיו נתונים בדין אם ליגאל
אם ליאבד וגם בס' הזוהר אומר שאם היו שוהין עוד מעט שם לא היתה להם
תקומה שישתקעו בכח הטומאה. וגם היו עובדי ע"ג ולא שוה למו. כי אם מה
שאמרו רז"ל ארבע מדות שהיו להם במצרים כו' והעיקרית היא שנשמרו מעון
זמה. שאלמלא כן היו אבודים וזהו גן עול כו' אלו הנקבות גל עול אלו הזכרים.
ואמרו כי בזכות שבאה שרה מצרים וגדרה עצמה מן הערוה זכו הנשים במצרים
לגדור עצמן, ובזכות שיוסף במצרים גדר עצמו מן הערוה גדרו הזכרים עצמם.
ועד אמרו רז"ל כי כל מה שאירע לאברהם במצרים אירע לישראל שם באברהם
ויהי רעב כו' וירד. ובישראל והרעב כבד בארץ וירא יעקב כו' רדו שמה כו'.
באברהם והרגו אותי ואותך יחיו ובישראל כל הבן הילוד היאורה כו' וכל הבת
תחיון באברהם וינגע כו' וע"כ שן שלחה וכן בישראל ע"י עשר מכות ועוד נגע א'
על פרעה וביתו ואחרי כן שלחם. אברם יצא כבד במקנה כו' וישראל יצאו ברכוש

ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב
בארץ:

ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי אשתו הנה נא
ידעתי כי אשה יפת מראה את:
והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך
יחיו:

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך:
(יב, י-יג)

כתוב בפרקי דר' אליעזר (סי' כו):

עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו, ועמד בכולן [...] הנס הרביעי, מיום שנבראו
שמים וארץ לא הביא אלהי אברהם אלא בימי אברהם ולא בכל הארצות אלא
בארץ כנען לנסותו ולהורידו למצרים שנאמר ויהי רעב בארץ וירד אברם
מצרימה.

ומובא בבראשית רבה (מ, ו):

"ולאברהם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וגו' ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו
אותו" ר' פנחס בשם רבי הושעיא רבה אמר: אמר הקב"ה לאברהם אבינו צא
וכבוש את הדרך לפני בניך, את מוצא כל מה שכתוב באברהם כתיב בכניו:
באברהם כתיב "ויהי רעב בארץ" בישראל כתיב (שם מ, ו) "כי זה שנתים הרעב
בקרב הארץ" באברהם כתיב "וירד אברם מצרימה לגור שם" ובישראל כתיב
(במדבר כ, טו) "וירדו אבותינו מצרימה" באברהם כתיב "לגור שם" ובישראל
כתיב (בראשית מ, ד) "לגור בארץ באנו" באברהם כתיב "כי כבד הרעב בארץ
כנען" בישראל כתיב (בראשית מ, ג) "והרעב כבד בארץ" באברהם כתיב "ויהי
כאשר הקריב" בישראל כתיב ופרעה הקריב. באברהם כתיב "והרגו אותי ואותך
יחיו" ובישראל כתיב (שמות א, כב) "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו". באברהם
כתיב "אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וגו'" ובישראל כתיב (שם, כ)
"וייטב אלקים למילדות". באברהם כתיב "ויהי כבוא אברם מצרימה" ובישראל
כתיב (שם, א) "אלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה". באברהם כתיב "ואברם
כבד מאד במקנה" ובישראל כתיב (תהלים קה, לו): "ויוציאם בכסף וזהב".
באברהם כתיב "ויצו עליו פרעה" ובישראל כתיב (שמות יב, לג) "ותחזק מצרים
על העם" באברהם כתיב "וילך למסעיו". ובישראל כתיב (במדבר לג, א) "אלה
מסעי בני ישראל".

אמנם הרמב"ן סובר שלא היה אברהם צריך לרדת במצרים, וזה לשונו:
ויהי רעב בארץ. הנה אברהם ירד למצרים מפני הרעב לגור שם להחיות נפשו
בימי הבצורת והמצרים עשקו אותו חנם לקחת את אשתו והקב"ה נקם נקמתם
בנגעים גדולים והוציאו משם במקנה בכסף וזוהב וגם צוה עליו פרעה אנשים
לשלחם ורמו אליו כי בניו ירדו מצרים מפני הרעב לגור שם בארץ והמצרים ירעו
להם ויקחו מהם הנשים כאשר אמר (שמות א, כב) וכל הבת תחיון והקב"ה ינקום
נקמתם בנגעים גדולים עד שיוציאם בכסף וזהב וצאן ובקר מקנה כבד מאד והחזיקו
בהם לשלחם מן הארץ לא נפל דבר מכל מאורע האב שלא יהיה בכנים והענין הזה
פרשוהו בבראשית רבה (ח, ו), רבי פנחס בשם רבי אושעיא אמר אמר הקב"ה
לאברהם צא וכבוש את הדרך לפני בניך ואתה מוצא כל מה שכתוב באברהם
כתוב בכניו באברהם כתוב ויהי רעב בארץ בישראל כתיב (להלן מ, ו) כי זה
שנתים הרעב בקרב הארץ.

ודע כי אברהם אבינו חטא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עון
מפני פחדו פן יהרגוהו והיה לו לבטוח בשם שיציל אותו ואת אשתו ואת כל אשר
לו כי יש באלקים כח לעזור ולהציל, גם יציאתו מן הארץ שנצטווה עליה בתחילה

גדול כו'. ונבא אל הענין והוא כי למען תקל ותת תקוה לישראל לצאת מהגלות ההוא כל יאבדו שמה הכין מעתה מעין צערם לאברם ושרה וגם זכות שרה שגדרה עצמה מן הערוה שעל ידי כן נגאלו ישראל כמדובר ע"כ **גלגל הוא יתברך נסיון זה לאברהם להטיב לבניו על גלות מצרים ועל הארבע גליות שלא יתייאשו ישראל לצאת בשלום מתוכם ע"כ גלגל הוא יתברך שיפלו ארבעה מלכים יחד תחת אברהם שהם מלכי אומות הארבע גליות כמ"ש ז"ל אמרפל מלך שנער זו בבל כו' אריין זו מדי כדרלעומר זה יון ותדעל מלך גוים זה כו' הנה שצער אברהם הכנה אל הבנים להקל מאליהם. וגם בטחון להחזיק האמונה בלבם. כי כאשר נפלו יחד ביד אברהם. ככה יפלו ביד ישראל באחרית הימים כאשר יתבאר לפנים בס"ד. [...]**

ובכן עדין צריך טוב טעם לאברהם תחת מה נסע מצרימה ולא בטח יזון אותו ית' שמה. אמנם הנה ידוע מאמר התנא (אבות פ"א) **על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים** והנה על זה אמרו רבותינו ז"ל בשם רבי כי **עד מתן תורה היה עומד העולם על עמוד אחד והוא גמילות חסדים** ומשנתנה תורה היו **שנים** ומשהוקם המשכן היו ג'. והנה ידוע כי העמוד הראשון היה ע"י **חסד** אברם שהיה גומל חסדים טובים לכל העולם ועל ידי כן היה מקרבן לדעת את ה' ולעבדו כבמדרש. [...]

ואך אמנם למה שראה אברם שבלעדי חסדו אין העולם מתקיים. אמר בלבו אם אמרתי פה אשב גם בלא יבצר מליוון פה אך איך אעשה הוותרנות וחסדים טובים עם כל באי עולם לאלפים ולרבבות אם אין בר ולחם ומזון בארץ ע"כ **נועץ ללכת למקום שבע יוכל לעשות חסדים טובים** הפך אלימלך שיצא מהארץ לבל עשות חסד נמצא כיון לקיים העולם. וז"א ויהי רעב בארץ כו' והוא בהזכיר מאמרם ז"ל (ברכות דף יג) על פ' כי **אב המון גוים כו'** בתחלה היית אב לבני מדינתך עכשו אב המון של כל העולם הנה פירשו כי שם אברם הוא היותו אברם לארצו שהיה **אב להם להאכילם ולהביאם תחת כנפי השכינה**.

ונבא אל הענין ואמרו ויהי רעב בארץ שהוא אל כללות א"י **באופן שכולם יבאו אלי ויעשה עמהם חסד** ולחם אין ע"כ וירד, למה שהוא אברם אב לבני מדינתו, מצרימה, להאכילם ולהכשירם מה שעתה לא יוכל לעשות. וגם לא ירד להשתקע כ"א לגור שם וגם כי כבד וכו'. וע"כ ויהי כי הקריב. קרב לא נאמר כ"א הקריב. כי הקריב עמו ואוכלוסים הנפש אשר עשו בחרן ורבים מעמי הארץ המתיידיים ומתול' עמו. [...]

והענין בשום לב אל או' **והיתה נפשי בגלגלך** אחר או' **ייטב לי** שהוא נוסף על החיים. אך הוא כי אמר או' לי אם או' כי אשתי את כי **יסתכן גופי** כי יתרגוני ואוי לי אם אומר אחותי. **ואובד נפשי**. שאהיה סבה לשכב אצלך להיות עמך פריצי גוים ואת בעולת בעל לכן עשה זאת איפה והנצלי. והוא כי הנה מהשתי צרות שלפנינו הא' שיהרגו אותי והב' שיקחו אותך. הנה זאת של הריגתי היא יותר ודאית ומוכנת מיד. וזהו והיה כי יראו אותך כו' מיד יאמרו אשתו זאת והרגו אותי. לכן אמרי נא אחותי את **למען ייטב** שהוא **לגופי** על ירך שלא יתרגוני כי אם אדרבה ייטיבו לו ואו שתעשה הצלה הזה מיד **בזכות שהצלת גופי ממות** מובטח אני בה' **שלא יגעו בך** באופן **שלא אשחית נפשי** על היותי סבת קחתם אותך. כ"א **והיתה נפשי** שלא תמות נפשי בעה"ב על שאסכב קיחתך. כ"א **שלא יגעו בך** והוא **בגלגלך שע"י הצילך גופי תזכה להציל גם נפשי כמה שלא יגעו בך**. וז"א ייטב לי וכו' והיתה נפשי וכו'.

והנה עדיין היה אפשר לומר למה תחשדם בשפיכות דמים יותר מבא"א ע"כ אמר והיה שהוא ל' **שמחה** והוא כי השמח שמחה גדולה על כל הון יקר אשר מצא אם מיד יקחוהו ממנו יותר יתעצב וירגיש מאשר יצטער בעליו טרם בא לידו ועד"ו אמרו הנה והיה כי יראו אותך המצרים כלומר **ישמחו הרבה כמוצאי מציאה גדולה מאד** וז"א והיה לשון שמחה ואחר רוב שמחתם מיד יתנו אל לבם ואמרו **אשתו זאת** כלומר והיא בעולת בעל ויתעצב מאד כי נפל כריסם בבירא **כי תהפך שמחתם לאבל** ובמר נפשם יתרגו אותי להשיב שמחתם בם ועל כן ואתך יחיו ועל פי דרכו כיון בל תאמר הלא טוב הם שלא להזכיר אחותי את עד נראה גלוי דעתם אם רעה בלבכם ולא שניתן פתחון פה בידם לתובעני באומרי אחותך אני לז"א הנה כי כן היה אם היו נותנים פנאי אך והיה כי יראו וכו' מיד והרגו אותי אך אמרי נא **אחותי את** לא תהפך לומר אחי הוא **כי באומרת שהיא אחותו עושה ממנו עיקר** ושהיא סמוכה אליו למען ייטב לי כי אלי יבאו שאמהרנה להם ולא תחושי האם ייטיב לי שאהיה מוכרח לתתך למו ואמית ואשחית נפשי כי בה' בטחתי כי וחייתה נפשי וכו' כי לא יגעו בך והוא מעין הקודם:

עוד מובא בזהר (פרשת לך לך דף פא,ב-פ,א):

אמר רבי יהודה תא חזי וכו' [תרגום:] בא ראה כיון (ס"א משום) שירד אברהם אבינו למצרים בלי רשות השתעבדו בניו במצרים ארבע מאות שנה שהרי כתוב וירד אברהם מצרים ולא כתוב רד מצרים והצטער כל הלילה ההוא בשביל שרה.

ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את וכי עד שעה ההיא לא היה יודע אברהם שהיתה אשה יפת מראה? אלא זה פרשוה שעד השעה ההיא לא הסתכל בדמות שרה מרב הצניעות שהיתה ביניהם וכשקרב למצרים היא התגלתה וראה אותה.

דבר אחר כמה ידע? אלא על ידי טורח הדרך אדם מתבזה והיא עמדה ביפיה ולא השתנה. דבר אחר הנה נא ידעתי **שראה עמה את השכינה** ומשום כך בטח אברהם ואמר אחתי את וזה הדבר עולה לשני גונים אחד כמשמעו ואחד ככתוב (משלי ז,ד), אמר לחכמה אחתי את וכתוב (דברים ה,כג) ואת תדבר אלינו למען **ייטב** לי בעבורך **כלפי שכינה אמר**,

בעבורך ייטיב לי הקדוש ברוך הוא וחייתה נפשי בגלגלך משום שבוה יתעלה אדם ויזכה להתעלות לדרך חיים. אמרי נא אחתי וגו'. רבי ייסא אמר יודע היה אברהם שכל המצרים שטופים הם בזמה וכיון שכל זה ידע למה לא פחד על אשתו שלא חזר מן הדרך ולא יכנס לשם? אלא משום **שראה עמה שכינה**.

מסביר השם משמואל (לך לך ז שנת תרע"ד):

הנה הרמב"ן נתן טעם לגלות מצרים שאברהם חטא **חטא גדול** בשגגה שהביא אשתו הצדקית במכשול עון מפני פחדו פן יתרגוהו והיה לו לבטוח בה' וכו' גם יציאתו מן הארץ שנצטווה עליה בתחילה מפני הרעב עון אשר חטא כי האלקים ברעב ידעו ממות ועל **המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה** במקום המשפט שמה הרשע והחטא, והמהר"ל בספר גבורות פרק ט' הביאו וכתב שכבר הקשו עליו עד שנעקר פירושו מכל וכל, ובאמת נראה ג"כ **מדברי המדרש להיפוך** שלא ירידת אע"ה היה סיבה לגלות אדרבה **גלות מצרים היה סיבה לירידת אע"ה למצרים** שאמר לו הקב"ה **צא וכבוש הדרך לפני בניך**.

אך **בזוה"ק (פא,ב)** אמר רבי יהודה ת"ח **כיון דנחת אברהם למצרים אשתעבדו בניו במצרים ארבע מאה שנים** דהא כתיב וירד אברם מצרימה ולא כתיב רד מצרים ואצטער כל ההוא לילא בניגה דשרה, והוא ממש **כדברי הרמב"ן** בסופו **שלא כדברי המדרש**, ובודאי **אידי ואידי דברי אלקים חיים**, דיש לומר דתחילת הליכתו למצרים מפני הרעב הוא **חטא**, אבל אחר שהסכימה דעתו לרדת למצרים ובשביל זה נגזר שהגלות יהיה במצרים דווקא **שוב אמר לו צא וכבוש הדרך לפני בניך במצרים**, ולפי"ז י"ל שגם ראשית דברי הרמב"ן קיימים שמאחר שנאמר לו צא וכבוש הדרך לפני בניך שוב לא ה' לו להתירא פן יתרגוהו: אך כמה שכתב הרמב"ן שהביא אשתו הצדקת במכשול עון תירצו בזוה"ק משום דחמא עמה שכינתא ובגין כך אתרחץ אברהם, אבל עדיין יש קושיא עליו **מדוע ירא לנפשו**, ובפשיטות י"ל מה שהיה ירא לנפשו שלא יתרגוהו הוא משום ענותנותו היתירה שהיה בעיני עצמו כעפר ואפר, ולא הרהיב עז בנפשו לחשוב שהש"י יעשה עמו נסים אפי' נגד בעל בחירה, אף שראה שנעשה עמו נס בכבשן האש חשב שיותר נקל להנצל מדבר שאינו בעל בחירה, **מלהנצל מאיש בעל בחירה כמ"ש זוה"ק (קפה,א)** דמהאי טעמא בחר ראוּבן להשליך את יוסף לבור נחשים ועקרבים שעוד תקוה נשקף לו להשיבו אל אביו משימסר ביד אחיו שנאוי דלא מרחמין עלי' עיי"ש, ועוד י"ל בפשיטות שבכבשן האש היה למען כבוד ה', ע"כ לא

הרהיב עז בנפשו למסמך על נס במקום דשכיח הזיקא, ומ"מ נחשב לו לקצת חטא: והנה במצרים היה להם שליטה על הזכרים אם בן הוא והמיתן אותו וכן השליכו זכוריהם ליאור, אבל על הנקבות לא היה להם שליטה, היפוך מה שאמרו האומות ק"ו אם בגופן שלטו ק"ו בנשותיהן, והשם מעיד עליהן שהם בני אבותיהן, וכ"ק אבי אדומ"ר וצ"ללה"ה אמר הטעם שלא היה להם שליטה אלא בגופן שהוא **חיצוניות** אבל לענין לטמאות נשותיהם שהוא ענין פנימי לזה לא היה להם כח, וזה שהשם יוד הא שהוא עלמא דאתכסיא מעיד עליהם שהם בני אבותיהן, ודפח"ח.

ולפי דברנו הנ"ל יש עוד לומר מאחר דכל כח מצרים ששלטו על ישראל היה מחמת חטא אברהם דנחית למצרים בלא רשות וגם מה שבענותנותו היתירה לא בטח שיעשה לו נסים והיה מתירא שלא יתרגוהו כנ"ל, אבל **בענין שרה שפיר בטח בה'** כנ"ל ע"כ היה נמי גלות מצרים בזה הסיגנון שלא היה להם שליטה אלא על הגופן שבענין זה היה החטא, אבל בענין טומאת נשותיהם **שבזה לא מצינו חטא כלל לאברהם** שהרי בענין שרה היה בוטח בהש"י לגמרי ע"כ לא היה להם שליטה כלל:

וגם כתב (לך לך יג שנת תר"פ):

אמרי נא אחותי את **למען ייטב לי בעבורך** פירש"י **יתנו לי מתנות**, והכל תמהו היתכן שיהיה אברהם מהדר אחר מתנות היפוך הכתוב **ושונא מתנות יחיה**, ועוד הרי מלך סודם שא"ל הרכוש קח לך נשבע אברהם שלא יקח מכל אשר לו אף שמדין תורה היה של אברהם כדן המציל מן הנחר ומן הגייס הרי אלו שלו, מ"מ לא רצה משום שלא יאמר אני העשיתי את אברם, א"כ איך אפשר שכאן היה מהדר אחר מתנות ובאופן זה, **ובפשיטות** י"ל מאחר שנאמר לו צא וכבוש הדרך לפני בניך היה **צריך לעשות לפועל דמיוני שיוציא את ישראל ממצרים ברכוש גדול** וכמ"ש ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל.

ויש להוסיף עוד ולומר דהנה אמרו ז"ל בפסוק וינצלו את מצרים שעשאוה כמצולה שאין בה דגים, ופירש האריז"ל שהכוונה על ניצוצי קדושה שהיו בגלות מצרים, והיינו שהיה מלובש בכסף וזהב הגשמי, ובודאי כן הוא בהמתנות שנתנו לאברהם שהיו דוגמא להרכוש גדול כבמדרש, והנה ידוע שהסט"א כל כמה שיש בקרבה בשב"י מחלקי הקדושה כן הוא גדול תוקפה, שהסט"א מצד עצמה הם פגרים מתים, וכל כח שלהם הוא רק מפאת ניצוצי קדושה המובלעים בה, וע"כ מובן שאם נבלע בה יותר גם כחה יותר, וע"כ כמה שנתנו לאברהם מתנות שהיה מלובש בהן חלקי הקדושה כנ"ל **נתמעטו חלקי קדושה ממצרים** ו**בזה עצמו נחלש תוקפה**, וזה היה **לתועלת עצום לישראל** שיהיה אפשר להם להחזיק מעמד שלא יטמעו בהם:

שמת שלום!